

Audio kázeň

Pravdepodobne sa v udalostiach týchto našich čias nájde viac takých ľudí, ktorí sa zamýšľajú nad spravodlivosťou. Božie slovo nám v tomto pôstnom období ponúka dôležitú perspektívu.

Spravodlivosť prichádzajúca od Boha je dar. Tvorí ju Boh pre človeka ako čosi celkom nové a neprináležiace priamo ľudskej prirodzenosti. Je nová. Veď starou možno nazvať spravodlivosť, ktorá má iba ľudský horizont - oko za oko, zub za zub. Je svetlom ožarujúcim túto pôstnu nedeľu. Je to spravodlivosť založená na dôverujúcej viere. Preto sa dnes kresťan vie nájsť v Kristovi „bez vlastnej spravodlivosti, ktorá je zo zákona, ale s tou, ktorá je skrze vieru v Krista - spravodlivosťou z Boha“. (Flp 3,9) Tak to počujeme v druhom čítaní tejto nedele.

Aké je, naopak hrozné, keď chce človek brať spravodlivosť a súd nad inými ľuďmi i nad svetom do vlastných rúk. Aké ťažké je obvinenie človeka, skupiny, národa zo spôsobovania niektorého zla, za ktoré si nevyhnutne zaslúžia trest, aký mu vymeral iný človek. A udivujúce je to, s akou ľahkosťou berie človek na seba úlohu vykonať trest podľa miery, ktorú sám určil. Aké desivé je, keď sa vyberá trestať v mene svojho pochopenia zákona spravodlivosti, ktorý celkom podriadi svojmu úsudku. Tam už pre Boží súd, zdá sa, miesto nie je. Niečo nám o tom povie evanjelium na 5. pôstnu nedeľu.

Ludia s verejnou zodpovednosťou, farizeji a saduceji sa zdanlivo pýtajú Ježiša na jeho usudzovanie. No v skutočnosti to nie je otázka. Objasníme si zákernosť s akou je celá vec Ježišovi predložená. Všetko je dokonale pospájané prefíkanou presnosťou postupných súdov: „Učiteľ“, „ženu pristihli priamo pri cudzoložstve“, „Mojžiš v zákone prikázal takéto ženy ukameňovať“, „čo povieš ty“.

Oslovením tieto náboženské authority, zdanlivo s úctou uznávajú učiteľa, ktorému patrí právo pripojiť sa k vykladaniu Zákona. V skutočnosti mu titulom pripisujú verejnú právnu zodpovednosť a postihnuteľnosť pred rímskymi alebo židovskými zákonmi. On má byť súdený. Predkladajú nespochybniteľný fakt cudzoložstva dosvedčeného priamymi svedkami. Predkladajú autoritu Mojžišovho zákona, v ktorom je trest ukameňovania prikázaný. Ale sami neprivedli spoluvinníka, ktorým musel byť nejaký muž a na ktorého sa trest tiež vzťahoval. Trest hneď nevykonali, hoci v takej zrejmej skutočnosti podľa židovského zákona nič ďalšie nebolo potrebné. Pokrytectvo potvrdzujúce, že nestoja o spravodlivosť súdu. Čakajú na Ježišove slová, ktoré však budú platiť aj pred zákonmi pochádzajúcimi od cisára. Buď potvrdí trest Mojžišovho zákona a pôjde proti zákonom vtedy vládnuccich rimanov, ktorí mali vyhradené právo trestať smrťou, alebo sa vzoprie náboženskej tradícii svojho národa a ešte tým aj spochybni nerozlučnosť manželstva, o ktorej hovoril svojim poslucháčom. V každom prípade sa však sám znemožní. Podľa ľudského súdu je už Ježiš odsúdený.

On najprv neodpovedá, akoby súdiť nechel. Bojí sa?

Nájdu sa takí, ktorí Ježišovmu konaniu pripíšu iba prešibanosť. Ňou sa podľa nich chce vyšmyknúť slučke nastrčenej farizejmi a zákonníkmi. Podlosť ľudského zmýšľania bude na neho premietat' seba samú. Táto nízkosť ostáva v presvedčení o vlastnej spravodlivosti, ktorá má právo posudzovať správanie Ježiša. Kto však ostáva mimo Ježišovho súdu, ostáva bez jeho spravodlivosti. Je tak vystavený súdu spravodlivosti zo zákona. Ostávajú súdení zákonom všetci, ktorí nezostávajú pred Ježišovým súdom.

Ježiš totiž vyslovil vetu: „Kto z vás je bez hriechu, nech prvý hodí do nej kameň“, nie aby sa vyhol priamej odpovedi a zachránil si život. Ježiš sa pred touto výzvou vzpriamril. Akoby gestom dával jasnú odpoveď zdôrazňujúcu celú jeho autoritu. Autoritu presahujúcu človeka.

Vydáva verejný súd o hriešnosti človeka. Človek môže pred vedomím tejto svojej hriešnosti utekať. Presne tak, ako sa z Ježišovej prítomnosti, počnúc staršími, vytratili všetci, ktorí tam chceli súdiť. Neostali pred súdom usvedčujúcim ich z hriechov. Jeho súd opustili.

Zostáva však pred ním žena. V židovstve pozorujeme tradíciu, v ktorej je vyvolený Boží ľud predstavovaný ako neverná žena odmietajúca lásku milujúceho manžela - Boha. Ba sama Cirkev poznáva seba samú v takto nevernej žene, ktorej sám Boh prinavracia jej dôstojnosť a postavenie. V tejto žene sa symbolicky odohrá súd nad celou neverou ľudu Pánovho, nad každým hriechom nevesty Cirkvi, nad každým hriechom človeka dobrej vôle, ktorý prijme Pánov súd. Stratia sa všetci tí, ktorí budú chcieť na veky zostávať vo svojich súdoch. Ti nemajú miesto pred Božím súdom, lebo neprijali svoju hriešnosť a Boží súd, ktorý od nej oslobodzuje. Ostávajú pod súdom zákona, ktorému zostáva právo trestať ich za každú ich nepravosť.

Ježiš nezrušil žiaden z hriechov, ani ich nezlahčuje. Hrešiacej žene neschvaľoval cudzoložstvo; pokrytcom odmietol potvrdiť nerovnaký prístup k spravodlivosti, keď neprivedli oboch vinníkov; pripomenul hriešnosť, ktorá môže byť skrytá ľuďom, ale je zjavná Bohu.

Každý, koho vedomie hriechu spravodlivo usvedčí, zostáva v mlčaní pred Ježišom a očakáva jeho súd. Ježiš sa podľa state znova vzpriami, aby symbolicky predniesol súd authority. Nie iba pre cudzoložnú ženu, ale pre každého človeka viery znejú otázky: Kde sú tvoje hriechy? Kde sú tí, čo súdia? Nik ťa neodsúdil? Vtedy, súdený Ježišovou spravodlivosťou, môžeš odpovedať: Nik a nič ma už neodsudzuje, Pane.

Od Ježiša odíde každé pokrytectvo a zloba a všetci tí, ktorí sa ich nechú vzdať, odídu s nimi v úteku pred Pánovým súdom. V skutočnosti pred Božím súdom neobstojí nie človek, ktorý by sa dopustil nespravodlivosti príliš veľkej na to, aby ju mohol Pán odpustiť. Neobstojí len taký človek, ktorý svoju nespravodlivosť nechce Pánovi vydať a pred jeho súdom uteká.

(Zamyslenie prevzaté zo stránky knazi.sk.)